

KENT KİMLİĞİNDE ETKİLİ BİR BİLEŞEN: DOĞAL BİTKİLER

AN EFFECTIVE COMPONENT IN THE URBAN IDENTITY: NATIVE PLANTS

Dr. Öğr. Üyesi Banu KARAŞAH

Artvin Çoruh Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Artvin/Türkiye

Dr. Öğr. Üyesi Derya SARI

Artvin Çoruh Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Peyzaj Mimarlığı Bölümü, Artvin/Türkiye

Article Type : Research Article/ Araştırma Makalesi

Doi Number : <http://dx.doi.org/10.26449/sss.965>

Reference : Karaşah, B. & Sarı, D. (2018). "Kent Kimliğinde Etkili Bir Bileşen: Doğal Bitkiler", International Social Sciences Studies Journal, 4(26): 5539-5545

ÖZ

Bir kentin biçimlenişinde olduğu kadar kent kimliğinin oluşmasında da doğal ve ya yapay pek çok bileşenin katkısı bulunmaktadır. Bu bileşenler arasında mimari unsurların yanı sıra yeşil dokuların da önemli bir yeri vardır. Ekonomik, sosyal, kültürel ve ekolojik açıdan birçok ekosistem servisine hizmet eden yeşil alanların en önemli materyali bitkilerdir. Bu nedenle kentlilerin hafızasında iz bırakan mimari yapılar kadar, doğru bitki türlerinin de kent kimliğini kuvvetlendirici bir unsur olarak kullanılması önem kazanmalıdır. Nitekim son dönemlerde kentlerimizin çoğunda görülen bitkilendirmeler birbirine benzemekte ve yörelerin karakterini yansıtmamaktadır.

Buradan hareketle bu çalışmada, kentlerin imajı ve görsel kalitesini destekleyecek bir yaklaşımla bitki materyalinin kullanılmasına yönelik örnek bir çalışma ortaya konulmuştur. Örnek alan olarak seçilen Artvin, Rize ve Trabzon kentleri için bitkilendirme tasarımlarında kimlik kazandıracak bitkilerin belirlenmesi amacıyla bir uzman anketi uygulanmıştır. Anket sonucunda belirlenen toplam 34 adet bitki türünün tercih oranları ve bazı morfolojik ve estetik özellikleri dikkate alınarak üç il için kent içi ve çevresinde kullanılabilecek bitki kompozisyonu önerileri getirilmiştir.

Sonuç olarak, her yörenin kendi karakterini yansıtabilecek doğal bitki türlerinin belirlenerek, kentsel bitkilendirme tasarımlarında kullanılmasının kent kimliğine estetik ve ekolojik yönden katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Kelimeler: Kent kimliği, Bitki kompozisyonu, Doğal bitkiler.

ABSTRACT

In addition to the formation of a city, many natural or artificial components contribute to the formation of urban identity. Among these components, green patterns also play an important role as well as architectural elements. Plants are the most important material of the green spaces which serve many ecosystem services economically, social, cultural and ecologically. Therefore, the use of the right plant species should gain importance as a strengthening element as far as architectural structures which leave a mark in citizens' memories. As a matter of fact, plantings resemble each other and do not reflect the character of the regions in most of our cities in recent years.

In this study, a sample study on the use of plant material with an approach to support the image and visual quality of the cities has been revealed. Artvin, Rize and Trabzon cities were selected as sample areas and an expert questionnaire was conducted in order to determine the plants that would provide identification in the planting designs in these cities. Considering the preference rates and some morphological and aesthetic features of 34 plant species determined by the questionnaire, plant composition proposals were proposed for three provinces in and around the city.

Consequently, it is thought that the use of native plant species that can reflect the character of each region in urban planting designs will contribute to the urban identity in terms of aesthetically and ecologically.

Keywords: Urban identity, Plant composition, Native plants.

1. GİRİŞ

Kentler, kimlikleri ve ruhları olan mekânlardır (Kaypak, 2010). Kimlik kavramı konusunda çeşitli tanımlamalar yapılmıştır. Lynch (1960), kimliği bir kişinin; diğer yerlerden ayrı bir yer olarak tanımlayabileceği ya da hatırlayabildiği alan olarak tanımlamaktadır (Rıza ve ark., 2012). Webster (1983) bir kişinin ya da nesnenin ayrımsanabilir karakteri ya da özelliği olarak tanımlamıştır (Oktay, 2011) Castells (2009), kimliği insanların anlam ve deneyim kaynağı olarak tanımlamaktadır. Ocağcı ve Türk (2012) “Kentsel Planlama” sözlüğünde kimliği, kendisine özgü bir varlığın ayırt edici özelliklerinin ifadesi olarak tanımlar (Kaymaz, 2013). Oğurlu (2014) ise herhangi bir nesneyi belirlemeye yarayan özelliklerin tamamı olarak tarif edildiğini belirtmiştir. Kent kimliği ise kente ait olan, o kenti diğerlerinden farklı kılan ve o kente değer katan, o kente özgü unsurların oluşturduğu bir bütündür. Diğer bir deyişle o kentin anlamıdır (Biol, 2007). Kentsel kimlik kentin bir yer olarak kendine özgü karakter ve farklılıkları yansıması, başka bir deyişle özgün olmasıdır (Oktay, 2011). Kent kimliği, kent imgesini etkileyen, her kentte farklı ölçek ve yorumlarla kendine özgü nitelikler taşıyan, fiziksel, kültürel, sosyo-ekonomik, tarihsel ve biçimsel faktörlerle şekillenen, kentliler ve onların yaşam biçimlerinin oluşturduğu, sürekli gelişen ve sürdürülebilir kent kavramını yaşatan, geçmişten geleceğe uzanan büyük bir sürecin ortaya çıkarttığı anlam yüklü bütünlük (Lynch, 1960; Tekeli, 1991) olarak tanımlanmaktadır (Koyuncu, 2013). Kentin kimliğini; yapıları, mekânları, tarihi ve doğal çevresi ve o kentte yaşayanların tüm faaliyetleriyle birlikte ortaya koydukları fiziksel ve sosyal ortam oluşturur (Kaypak, 2010).

Bir kentin biçimlenişinde olduğu kadar kent kimliğinin oluşmasında da pek çok bileşenin katkısı bulunmaktadır. Ancak bu bileşenlerin bir arada uyumlu bir kompozisyon oluşturması halinde algılanabilir, okunaklı ve kaliteli bir kent kimliğinden söz edilebilir. Biol (2007) doğal çevreden kaynaklanan kimlik unsurlarının, kentin topoğrafik durumu, iklim koşulları, bitki örtüsü, genel konumu vb. özellikler olduğunu ifade etmiştir. Ancak günümüzde insan eliyle oluşturulan mimari yapıların kentin kimliğinin algılanması üzerinde daha baskın olduğunu söyleyebiliriz. Nasıl Paris deyince Eiffel kulesi, Venedik deyince gondollar, Ankara deyince Anıtkabir, İstanbul deyince Boğaz Köprüsü gibi yapısal öğeler akla geliyorsa kentlerimizin simgesi bitkiler de olabilir.

Kent kimliğinin şekillenmesinde ve belirlenmesinde canlı kent mobilyaları olarak tanımlanabilen; ağaçlar, ağaççıklar, çalılar, sarılıcı ve tırmanıcılar, yer örtücüler, çimler, mevsimlikler ve su bitkileri önemli rol oynamaktadır (Kısakürek ve Bayazıt, 2018). Kentlerimizin akciğeri olan yeşil alanların en önemli materyallerinden biri olan bitkiler ekonomik, sosyal, kültürel ve ekolojik açıdan birçok ekosistem servisi sağlamaktadır. Bitkiler en önemli yaşam kaynağımız olan oksijeni sağlamak, yiyecek ve yakacak sağlamak, fauna için yaşam alanı oluşturmak, mekan oluşturmak, kullanıldıkları mekanlara simgesel bir anlam kazandırmak ve hatta kullanıldıkları kentlere estetik değer katmak ve diğer kentlerden farklı kılarak kimlik kazandırmak gibi işlevlere sahiptir. Ayrıca bitkiler mevsimler boyunca farklı manzaralar sunarak bireylerin sağlığı ve refahı üzerinde de etkili olmaktadır.

Kentler doğası ve yapıları bakımından farklı olsa da ne yazık ki günümüzde hem mimari açıdan hem de yeşil alanları açısından birbirinin tekrarı olan kentleri görmek olasıdır. Oysa kentlerin imajı, mimari yapılarının olduğu kadar onlar ile bütünleşmiş ve yörenin özelliklerini yansıtan doğru bitki materyali kullanımına da bağlıdır.

Türkiye’de son yıllarda kentsel yeşil alanlarda ve karayolu peyzaj bitkilendirme çalışmalarında yöreye ait bitki türlerinden ziyade çoğu egzotik kökenli olan birkaç süs bitkisinin ağırlıklı olarak kullanıldığı görülmektedir (*Nerium oleander*, *Robinia pseudoacacia*, *Cupressus macrocarpa*, *Cupressocyparis x leylandii*, *Chamaerops excelsa* gibi). Dolayısıyla bu durum birçok kenti ve özellikle de ulaşım ağlarını birbirine benzeyen ve sürekli tekrar eden, yörenin karakterini yansıtmayan bir görüntüye kavuşturmuştur. Buradan hareketle bu çalışmada, kentlerin imajı ve görsel kalitesini destekleyecek bir yaklaşımla bitki materyalinin kullanılmasına yönelik örnek bir çalışma ortaya konulması amaçlanmıştır.

2. MATERYAL VE YÖNTEM

Çalışma birbirini izleyen 3 adımdan oluşmaktadır.

Birinci aşamada çalışmaya ilişkin literatür taraması yapılmış ve yurt dışından örnekler verilmiştir.

İkinci aşamada örnek alan olarak seçilen Artvin, Rize ve Trabzon kentleri için bitkilendirme tasarımlarında kimlik kazandıracak türlerin belirlenmesi amacıyla bir anket çalışması yürütülmüştür. Anket çalışmaları popülasyonların genel eğilimlerini belirlemede kullanılan tekniklerden biridir. Anket çalışması peyzaj mimarlarından oluşan bir uzman gruba uygulanmıştır. Bu uzman grubu Artvin Çoruh Üniversitesi, Recep

Tayyip Erdoğan Üniversitesi ve Karadeniz Teknik Üniversitesinde Bitki Materyali ve Yetiştiriciliği Anabilim Dalında görev yapan toplam 12 kişi oluşturmaktadır. Anket çalışmasına katılan uzmanlardan her üç il için kent kimliğinin biçimlenmesinde etkili olabilecek bitki türleri önermeleri istenmiştir. Anket çalışması e-posta yoluyla ve yüz yüze yapılmıştır.

Üçüncü aşamada ise anket sonuçlarına göre belirlenen bitki türlerinin illere göre dağılımları, tercih oranları, bazı morfolojik ve estetik özellikleri irdelenerek yol ağaçlandırmalarında ve kentsel alanlarda kullanılacak bitki kompozisyonu önerileri getirilmiştir.

3. BULGULAR VE TARTIŞMA

3.1. Yurtdışından Bazı Örnekler

Doğallığın ön planda olduğu Japon bahçelerinde herdem yeşil bitkilerin yanı sıra renk ve kaligrafik özelliklere sahip bitkilerin kullanıldığı da görülmektedir (Şekil 1). Bu bahçelerde taş fenerlerin, yosunların yanı sıra altın sarısı yaprak rengine sahip *Ginkgo biloba*, kırmızı narin yapraklarıyla *Acer palmatum* 'Atropurpurea' ve pembe çiçekleriyle Japonlar için kutsal bir ağaç olan *Prunus serrulata* 'Kiku Shidare - Sakura' bitkileri görmek olasıdır. Bu bitkilerin kullanımı ile hem kentin görünümüne estetik katkı sağlanmış hem de kente kimlik kazandırılmıştır (Şekil 2).

Şekil 1. Japon bahçelerinde kullanılan herdem yeşil bitkiler ve renk etkisi (Orjinal)

Şekil 2. Japonya'da *Ginkgo biloba* (orjinal) ve *Prunus serrulata* (URL-1) ile oluşturulmuş eşsiz manzaralar

Yine Ekim-Kasım aylarında çiçek açarak Buenos Aires'in tüm çehresini değiştiren *Jakaranda mimosifolia* kente estetik bir görünüm sağlamanın yanı sıra kimlikte kazandırmıştır (Şekil 3).

(a)

(b)

Şekil 3. Jakaranda mimosifolia'nın kente kattığı estetik ve kimlik (a:URL-2, b:URL-3)

İtalya'nın birçok kentinde herdem yeşil, şemsiyemsi formu ve heybetiyle kent estetiği ve kimliğine önemli katkı sağlayan *Pinus pinea* ağaçlarını görmek olasıdır (Şekil 4).

Şekil 4. Roma'da kent içinde kullanılan *Pinus pinea* bitkisi (Orjinal)

3.2. Anket Çalışmasından Elde Edilen Bulgular

Anket sonuçlarına göre Artvin, Rize ve Trabzon kentleri için toplam 34 adet bitki türü (ağaç ve çalı) önerilmiştir (Tablo 1). Bunlardan *Fagus orientalis*, *Picea orientalis*, *Rhododendron ponticum*, *Rhododendron luteum*, *Tilia tomentosa*, *Tilia rubra*, *Acer cappadocicum*, *Acer trautvetterii*, *Crataegus orientalis*, *Carpinus betulus*, *Vaccinium myrtillus* ve *Abies nordmanniana* türlerinin üç il için de ortak olarak önerildiği belirlenmiştir.

Ortak olarak önerilen bu türlerin dışında Artvin kenti için %30 ve üzeri oranda tercih edilen diğer türler *Sorbus torminalis*, *Sorbus aucuparia*, *Carpinus orientalis*, *Punica granatum*, *Juniperus oxycedrus*, *Rhododendron caucasicum*, *Pinus sylvestris*, *Vaccinium arctostophylos*'dur. Yine *Castanea sativa*, *Buxus sempervirens*, *Pinus pinea* (%17), *Acer campestre* ve *Olea europea* (%8) türlerinin de önerildiği tespit edilmiştir.

Rize kenti için %30 ve üzeri oranda tercih edilen diğer bir tür *Camellia sinensis*'dir, nitekim *Camellia sinensis* tüm anketörler tarafından tercih edilmiştir. Esasen *Camellia sinensis* (Çay) bitkisi Rize için doğal bir bitki olmamasına karşın tarih içerisinde yöre ve ülke için önemli bir ziraat bitkisi haline gelmiştir. Dolayısıyla Rize ilinin çay bitkisi ile anılması kaçınılmaz olmaktadır. Bunun dışında *Sorbus torminalis*, *S.aucuparia*, *Laurocerasus officinalis*, *Castanea sativa*, *Buxus sempervirens* ve *Citrus reticulata* türleri %25'lik bir tercih oranına sahiptir.

Trabzon kenti için ise %30 ve üzeri oranda önerilen diğer türler; *Coryllus avellana*, *Laurocerasus officinalis*, *Citrus sinensis*, *Diospyros kaki*, ve *Platanus orientalis*'dir.

Genel olarak, önerilen bitki türlerinden 14 tanesinin herdem yeşil, 20'sinin yaprak dökken karakterde olduğu, çiçek (9 adet) ve meyve (5 adet) estetiği bulunan birkaç tür dışında genellikle yaprak estetiğine sahip oldukları, form özelliği olarak ise genellikle oval ve yuvarlak formlu oldukları belirlenmiştir (Tablo 1).

Doğu Karadeniz'in tipik florasını yansıtan bu illerin sahip oldukları iklim ve jeolojik farklılıkları nedeniyle bazı bitki türlerinin daha karakteristik olarak ön plana çıktığı görülmektedir.

Tablo 1. Her üç il için önerilen bitki türleri

	Latince Adı	Türkçe Adı	Tercih Oranları (%)			Herdemyeşil (HY)/ Yaprak Dökken (YD)	Renk Estetiği (Çiçek/ Yaprak/Meyve)	Form
			Artvin	Rize	Trabzon			
*	<i>Picea orientalis</i> L. Carr.	Doğu Ladini	58	50	83	HY	Y	Konik
*	<i>Fagus orientalis</i> Lipsky.	Doğu kayını	50	50	50	YD	Y	Oval
*	<i>Rhododendron ponticum</i> L.	Mor çiçekli orman gülü	33	33	67	HY	Ç	Yayılıcı-geniş
*	<i>Rhododendron luteum</i> Sweet	Sarı çiçekli orman gülü	25	25	67	YD	Ç,Y	Yayılıcı-geniş
	<i>Camelia sinensis</i> L.	Çay	0	100	0	HY	Y	Yuvarlak-küresel
*	<i>Tilia tomentosa</i> Moench.	Gümüşi ıhlamur	25	33	33	YD	Y	Oval
*	<i>Acer cappadocicum</i> Gled. / <i>A. trautvetterii</i> Medw.	Beşparmak akçaağaç/ Kayın gövdeli akçaağaç	25	33	17	YD	Y	Yuvarlak
*	<i>Crataegus orientalis</i> Pallas. Ex. Bieb.	Alıç	25	17	25	YD	Ç	Yuvarlak
	<i>Coryllus avellana</i> L.	Adi fındık	0	0	67	YD	Y	Yuvarlak
	<i>Sorbus torminalis</i> L./ <i>S. aucuparia</i> L.	Akçaağaç yapraklı üvez/ Kuş üvezi	42	25	0	YD	M,Y	Oval
	<i>Laurocerasus officinalis</i> L.	Karayemiş	0	25	42	HY	Ç,Y, M	Oval
*	<i>Carpinus betulus</i> L.	Adi gürgen	33	8	17	YD	Y	Oval
*	<i>Tilia rubra</i> D.C.	Kafkas ıhlamuru	25	25	8	YD	Y	Oval
	<i>Carpinus orientalis</i> Miller.	Doğu gürgeni	42	17	0	YD	Y	Yuvarlak
	<i>Castanea sativa</i> Mill.	Anadolu kestanesi	25	25	0	YD	Ç, Y	Yuvarlak, Oval
	<i>Buxus sempervirens</i> L.	Adi şimşir	17	25	0	HY	Y	Yayılıcı, oval
*	<i>Vaccinium myrtillus</i> L.	Yaban mersini, Likapa	17	17	8	YD	Y	Sürüncü, geniş
*	<i>Abies nordmanniana</i> Spach.	Doğu Karadeniz Göknarı	17	8	17	HY	Y	Konik
	<i>Punica granatum</i> L.	Nar	42	0	0	YD	Ç,Y,M	Yuvarlak
	<i>Juniperus oxycedrus</i> L.	Katran ardıcı	42	0	0	HY	Y	Yuvarlak, Oval
	<i>Rhododendron caucasicum</i> Pall.	Kafkas orman gülü	42	0	0	HY	Ç	Yayılıcı-geniş
	<i>Pinus sylvestris</i> L.	Sarıçam	42	0	0	HY	Y	Piramit, oval
	<i>Diospyros kaki</i> L.	Trabzon hurması	0	0	42	YD	Y,M	Oval
	<i>Vaccinium arctostaphylos</i> L.	Ayüzümü	33	0	0	YD	Y	Yuvarlak
	<i>Platanus orientalis</i> L.	Doğu çınarı	0	0	33	YD	Y	Yuvarlak,
	<i>Arbutus andrachne</i> L. / <i>A. unedo</i> L.	Sandal ağacı/ Koca yemiş	25	0	0	HY	Ç,Y	Yuvarlak,
	<i>Pinus pinea</i> L.	Fıstık çamı	17	0	8	HY	Y	Yuvarlak,
	<i>Euonymus alatus</i> Thunb.	Yanar çalı	8	8	8	YD	Ç,Y	Yuvarlak,
	<i>Citrus reticulata</i> Blanco	Mandalina	0	25	0	HY	Y,M	Yuvarlak,
	<i>Acer campestre</i>	Ova Akçaağacı	8	0	8	YD	Y	Yuvarlak, Oval
	<i>Olea europea</i> L.	Zeytin	8	0	0	HY	Y	Yuvarlak

* Üç ilde de ortak olarak tercih edilen türler.

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Beşeri çevre, insan eliyle oluşturulmuş çevre ve doğal çevrenin kent kimliğinin oluşmasında önemli bileşenler olduğu ifade edilse de insan eliyle oluşturulan çevre bileşenlerinin (yapılar, meydanlar vb.) kent kimliğinin oluşturulmasında ön plana çıktığı görülmektedir. Ancak bu çevre bileşenlerinin kentlerimizde birbirinin tekrarı olduğunu görmekteyiz. Oysaki kentlerimiz eşsiz doğal çevre bileşenlerine sahiptir ve bu doğal çevre bileşenlerinin değerlendirilmesi gerekmektedir.

Bu çalışmada da doğal çevre bileşeni olan özellikle kentsel mekanlarda yaşayan bireylerin doğayla iletişimini kurmada ve kentin üzerinde oluşturduğu baskıdan kurtulmasına yardımcı olan bitki materyali ele alınarak kent kimliğinin biçimlenişinde etkili olabilecek bitki türleri tespit edilmeye çalışılmıştır. Hem estetik özellikleri ile ön plana çıkan hem de kentsel ekosisteme birçok açıdan fayda sağlayan türler belirlenmiştir. Belirlenen türlerin büyük çoğunluğunun doğal türler olması sebebiyle kentsel mekanlara adaptasyonlarının kolay olacağı ve aynı zamanda da kente kimlik kazandırarak bu kentlerin özgünlüğünü ortaya koyacağı ve ziyaretçilerin belleğinde iz bırakacağı düşünülmektedir.

Çalışma kapsamında belirlenen bitki türlerinin tercih oranları, herdem yeşil ve yaprak döker özelliği, yaprak, çiçek, meyve estetiği ve form özellikleri dikkate alınarak üç il için kentsel alanlarda kullanılabilecek bitki kompozisyon önerileri Tablo 2’de yer almaktadır. Buna göre kent içi ve kent çevresi bitkilendirme tasarımları için kompozisyonlar, yol (cadde, sokak, bulvar, karayolu) ve alle bitkilendirmeleri için ise dönüşümlü kullanılabilecek türler önerilmiştir. Yüksek tercih oranlarına bakıldığında *Picea orientalis*, *Fagus orientalis* ve *Rhododendron ponticum* türlerinin üç il için de mutlaka bitkilendirme tasarımlarında yer alması gerektiği ortaya çıkmıştır.

Tablo 2. Üç Farklı Kent İçin Önerilen Bitki Kompozisyonları

	Kent içi ve kent çevresi bitkilendirme tasarımı için önerilen türler	Yol ağaçlandırmaları ve Alleler için önerilen türler
Artvin için Bitki Kompozisyon Önerileri	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Picea orientalis-Fagus orientalis-Punica granatum-Rhododendron ponticum-Juniperus oxycedrus</i> • <i>Picea orientalis-Sorbus aucuparia-Punica granatum-Vaccinium arctostaphylos</i> • <i>Pinus sylvestris-Carpinus orientalis-Punica granatum-Rhododendron caucasicum</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Sorbus aucuparia</i> • <i>Sorbus torminalis</i> • <i>Fagus orientalis</i> • <i>Carpinus betulus</i> • <i>Carpinus orientalis</i>
Rize için Bitki Kompozisyon Önerileri	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Picea orientalis-Fagus orientalis-Rhododendron ponticum</i> • <i>Picea orientalis-Acer cappadocicum-Camelia sinensis</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Acer cappadocicum</i> • <i>Fagus orientalis</i> • <i>Tilia tomentosa</i> • <i>Camelia sinensis</i> • <i>Rhododendron ponticum</i>
Trabzon için Bitki Kompozisyon Önerileri	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Picea orientalis-Diospyros kaki-Rhododendron ponticum</i> • <i>Fagus orientalis-Laurocerasus officinalis-Rhododendron luteum</i> • <i>Picea orientalis -Tilia tomentosa-Coryllus avellana</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Platanus orientalis</i> • <i>Tilia tomentosa</i> • <i>Fagus orientalis</i> • <i>Diospyros kaki</i> • <i>Laurocerasus officinalis</i>

Listede yer alan doğal türlerin, yapılacak tasarımlarda en az %30’luk dilimi oluşturacak şekilde kompozisyonlara dahil edilmesi, daha algılanır bir kimlik oluşturmaya yardımcı olacaktır. Bununla birlikte French ve ark.’nda (2005) ifade ettiği gibi doğal floraların kentsel ortamlarda doğal avifauna için daha yüksek kaliteli gıda kaynakları sağlayabilecektir (Hands ve ark., 2018). Kentlerde yapılacak tasarımlarda bitkilerin yerine göre tekrar etmesi yerine göre ise egzotik bitkiler ile birlikte dört mevsime hitap eden canlı kompozisyonlar oluşturulması daha akılda kalıcı etki yaratacaktır.

Yerleşim birimleri arasında bağlantı sağlayan kent çevresindeki ve içindeki yol ağları, insanların kente dair ilk izlenimlerini oluşturma bakımından oldukça önemlidir. Bu nedenle kent kimliğini bütüncül bir yaklaşımla destekleyen doğru bitkilendirme tasarımları yol peyzajlarında etkili bir şekilde kullanılabilir. Kentlerimizin girişlerinde yazan sözel ifadeler -..... kenti’a hoş geldiniz- ve kent içerisinde-yol ağlarında kurgulanan objelerin yanı sıra bu yapay malzemeleri destekleyecek canlı malzemeler olan bitkilendirme tasarımları ile de o kenti ziyarete gelen insanların belleğinde iz bırakması sağlanmalıdır. Özetle, kentlerimizde özgün doğasının korunduğu ve gelecek nesillere aktarıldığı kimlik değerleri ortaya çıkarmalı ve kentlerimizin markalaşması sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Biröl, G. (2007). “Bir Kentin Kimliği ve Kervansaray Oteli Üzerine Bir Değerlendirme”, Arkitekt Dergisi, 514: 46-54.

Castells, M. (2009). Power of Identity: Economy, society, and Culture (2nd Edition), Wiley-Blackwell, USA.

- French, K., Major, R. & Hely, K. (2005). "Use of Native and Exotic Garden Plants by Suburban Nectarivorous Birds", *Biological Conservation*, 121(4): 545-559.
- Hands, T., Shaw, A., Gibson, M. & Miller, K. (2018). "People and Their Plants: The Effect of an Educational Comic on Gardening Intentions", *Urban Forestry & Urban Greening*, 30: 132-137.
- Kaymaz, I. (2013). "Urban Landscapes and Identity" (Ed. Murat Özyavuz), *Advances in Landscape Architecture*, 739- 760, Intech, London, United Kingdom.
- Kaypak, Ş. (2010). "Antakya'nın Kent Kimliği Açısından İrdelenmesi", *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(14): 37-392.
- Kısakürek, Ş. & Bayazıt, E. (2018). "Kahramanmaraş Kenti Örneğinde Kent Kimliği ve Kentsel Donatı Elemanları", *Turkish Journal of Forest Science* 2(1): 49-59.
- Koyuncu, A. (2013). "Kimliğin İnşasında Kent: Konya Örneği", *Akademik İncelemeler Dergisi*, 8(2): 155-179.
- Lynch, K. (1960). *The Image of the City*, MIT press, Cambridge.
- Ocağcı M. & Türk Aydın, T. (2012). *Urban identity. The Encyclopaedic Dictionary of Urban Planning*. (Ed. Ersoy M.) 226-228, Ninova, İstanbul.
- Oğurlu, İ. (2014). "Çevre-Kent İmajı-Kent Kimliği-Kent Kültürü Etkileşimlerine Bir Bakış", *İstanbul Ticaret Üniversitesi Fen Bilimleri Dergisi*, 13(26): 275-293.
- Oktay, D. (2011). "Kent Kimliğine Bütüncül Bir Bakış", *İdealkent*, 3: 8-19.
- Rıza, M., Doratlı, N. & Fashı, M. (2012). "City Branding and Identity", *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 35: 293-300.
- Tekeli, İ. (1991). "Bir Kentin Kimliği Üzerine Düşünceler", *Kent Planlaması Konuşmaları, TMMOB Mimarlar Odası Yayını, Ankara*, 79-89.
- URL-1, 2018. https://www.google.com.tr/search?biw=1584&bih=772&tbm=isch&sa=1&ei=QW7hW9n5F8HcwQKSg4PwDg&q=sakura+in+japan+garden&oq=sakura+in+japan+garden&gs_l=img.3...14426.15625..15799...0.0..0.123.677.0j6.....1....1..gws-wiz-img.....0i8i7i30.rem0g-6YKNw#imgrc=X_bj926BeVvyq3M: Erişim Tarihi: 15.10.2018.
- URL-2, 2018. https://www.clarin.com/viajes/destinos/Jacarandas-explosion-color-Australia_0_BkEumQMbx.html. Erişim Tarihi: 15.10.2018.
- URL-3, 2018. <https://www.pinterest.com/pin/811773901555288444/>. Erişim Tarihi: 15.10.2018.
- Webster's Ninth New Collegiate Dictionary, (1983). Merriam-Webster Inc., Publishers Springfield, Massachussets, USA.